

Dictamen 1/2007

La Comissió Permanent del Consell Escolar Municipal de Barcelona ampliada pels membres de la Comissió de Mapa Escolar i Matriculació i representants dels Consells Escolars Municipals dels Districtes, en el marc de la reunió celebrada el dia 23 de gener de 2007, va conèixer directament, a través de l'exposició feta per part del Gerent del Consorci, la proposta de modificació de les àrees territorials de proximitat dels centres públics i privats concertats i la nova proposta d'adscripcions entre els centres públics de la ciutat de Barcelona i l'acord pres per part del Consell de Direcció del Consorci de fer efectives les dues propostes amb efectes des del curs 2007-2008.

Amb aquesta exposició i el lliurament de la documentació corresponent el Consorci d'Educació de Barcelona efectuava el tràmit de consulta al Consell Escolar Municipal de Barcelona, d'acord amb allò previst a la disposició addicional segona dels estatuts del Consorci d'Educació i demanat expressament tant pel CEMB com pels CEMD.

Vistes les propostes d'àrees territorials de proximitat dels centres públics i privats concertats i la proposta d'adscripcions entre els centres públics de la ciutat de Barcelona, la Comissió Permanent, reunida el 27 de febrer de 2007 amb l'estudi previ de la Comissió de Mapa Escolar i Matriculació i dels Consells Escolars Municipals de districte, en compliment de la normativa, ha aprovat per unanimitat aquest DICTAMEN:

I. Sobre el Mapa Escolar en relació al projecte de delimitació de les àrees territorials de proximitat

Consideracions:

Analitzant les consideracions fetes pel CEMB en el dictamen 1/ 2006 i relacionant-les amb l'actual proposta, constatem amb satisfacció que s'incorporen els següents aspectes que contenia el dictamen:

- Es parteix dels mateixos criteris per determinar les àrees d'influència per a l'accés a l'escola tant pel sector públic com pel sector privat concertat i manté i millora el concepte d'escola de proximitat pels dos sectors.

- Que, tot i la complexitat tècnica, al determinar l'àrea de proximitat partint de l'illa de cases, es posa a l'abast de les famílies la màxima igualtat d'oportunitats en l'accés.
- Dóna també resposta a la problemàtica dels centres fronterers que acollien alumnat de diversos districtes.

Per tot el que queda explicitat es fa una valoració global positiva per considerar que és una aposta innovadora i més racional, fa el mateix tractament entre els sectors, la qual cosa avança cap a la cohesió social i supera la divisió administrativa dels districtes, ajustant-se més a la visió de la realitat que té la ciutadania.

El CEMB valora l'esforç realitzat pel Consorci d'Educació de Barcelona en elaborar una proposta que dona resposta global satisfactòria a una realitat tant complexa com la de la ciutat de Barcelona.

La proposta aposta decididament per un model d'escola de proximitat agafant com a punt de referència el domicili familiar. Aquest punt de partida tant radicalment diferent de l'anterior que posava l'accent de la proximitat en el centre, fa que en les àrees territorials de proximitat resultants per alguns centres calgui fer alguns ajustos afinant més la mirada.

Des de l'acord per aquesta opció presa pel Consorci, el CEMB constata també que molts centres escolaritzaran alumnes de Districtes diferents, per la qual cosa les recomanacions contingudes en el dictamen 1/2006, relacionades amb la relació i coordinació entre centres, i entre aquests i els serveis educatius i o els serveis del territori (especialment els serveis socials), adquireixen major importància i requereixen una especial atenció i consideració.

A partir del que queda exposat es volen fer algunes consideracions que responen a les anteriors reflexions.

Abstraiem, dels informes dels Districtes, alguns exemples que, sense ser exhaustius, són indicatius del que s'expressa. (La numeració remet a l'apartat de notes al final del dictamen).

Recomanacions:

- Recomanem que, de forma expressa, s'analitzin els centres que escolaritzin alumnes amb domicilis en diferents Districtes i s'estableixin els protocols de coordinació entre els centres i els diferents serveis dels districtes afectats.
 - En relació als centres fronterers que acullen o els correspon escolaritzar alumnat de diversos Districtes, caldrà preveure els efectes de l'aplicació del barem en relació a la puntuació atorgada per Districte i o Districtes
- (1)

a fi d'ajustar correctament la població que els correspon.

- (2) ➤ Caldrà fer un seguiment acurat i, si cal, ampliar i adaptar les àrees de proximitat resultants d'alguns centres, a la realitat que tenen actualment, tot garantint la continuïtat i el nivell d'ocupació dels centres educatius que per la seva ubicació, la poca densitat de població i les dificultats de comunicació i accessibilitat de l'àrea territorial de proximitat resultant, poden patir una situació de desavantatge i disminució significativa de la matrícula.
- (3) ➤ Caldrà també estudiar expressament les àrees territorials de proximitat resultant dels centres situats en àrees de molta concentració de centres, als quals la nova proposta pot suposar un trencament amb la tendència històrica i d'arrelament al territori així com un desplaçament molt accentuat a altres zones de la ciutat amb les quals, tradicionalment, no ha existit cap tipus de demanda.

II. Sobre el Mapa Escolar en relació al projecte de determinació de les adscripcions entre les etapes educatives, especialment, entre les etapes de primària i la secundària obligatòria

Consideracions:

- En general, la proposta actual ajusta millor la distribució i l'equilibri territorial entre els centres de primària i els de secundària i es constata un acord amb els criteris generals utilitzats.
- Globalment la proposta d'adscripcions fa una aposta per dinamitzar els itineraris educatius entre els centres de primària i secundària, reforçant així els elements pedagògics i qualitatius de continuïtat i les vinculacions coherents dels projectes educatius entre els centres de primària i de secundària.
- El CEMB constata que la proposta no ha apostat per facilitar les vinculacions automàtiques entre centres tal com preconitzàvem des del Consell amb l'argument d'incentivar i garantir la continuïtat de l'alumnat i la coherència pedagògica entre les etapes obligatòries. Tampoc s'inicien experiències pilot de centres amb

itineraris de 3-16-18/ 0-18/ 0-12/..., entenem que aquestes ajudarien a augmentar els graus de coordinació pedagògica entre centres.

Aspectes d'especial consideració:

- (4) ➤ El CEMB considera que la proposta manté centres amb massa nombre altres adscrits. Alguns centres de primària, especialment els d'una línia, estan adscrits a 3 IES. Hom considera que això provocarà una **dispersió del seu alumnat** i dificultarà el seguiment dels itineraris. Preocupa especialment quan un dels IES no pertany al mateix Districte que el CEIP i en aquest existeix un **Pla Educatiu d'Entorn**. Atès que un Pla Educatiu d'Entorn s'aplica en l'àmbit territorial de Districte (barri) i en la proposta d'adscripcions no s'han tingut en compte les zones que tenen aquests plans és previsible que provoquin disfuncions. Es demana que es revisi l'aplicació d'algunes adscripcions, afinant més en el **sentiment de pertinença** a un barri (com a suport a aquesta demanda es suggereix contemplar la filosofia del recent aprovat Pla/ Programa "La Barcelona dels barris").
- (5) ➤ Cal confirmar que la proposta d'adscripció per a cada centre i ensenyament, ha pres en consideració la disponibilitat de llocs escolars del centre o centres receptors, de manera que no se superi l'oferta que tenen autoritzada per al primer curs de l'ensenyament corresponent, segons indica el Decret de preinscripció
- (6) ➤ La proposta continua priorititzant IES massa grans (amb massa grups per nivells) i per tant massa CEIP adscrits.

Recomanacions:

- (7) ➤ Tot i que en general es tenen en compte els itineraris pedagògics existents, cal actuar amb molt rigor a l'hora d'aplicar els criteris i prioritzar molt especialment, el **treball real i intens de coordinació entre centres de primària i secundària** (projecte Èxit, coordinació tutors/es, organització d'activitats conjuntes, unificació de les proves de coneixements inicials en les matèries instrumentals, etc.), i estudiar i prioritzar les adscripcions dels centres públics que es troben en aquestes situacions.

- (8) ➤ El CEMB recomana avançar aplicant criteris que facilitin vinculacions automàtiques. En aquesta línia proposem que es prioritzin les d'adscripció automàtiques dels centres de primària i secundària que **comparteixen recinte escolar i serveis** (menjador, biblioteca...). Cal que la proposta d'adscripcions actuï posant fre en aquells casos en que es produeixi dispersió de l' alumnat i es demana que s'analitzin les causes per poder-les redreçar.
- (9) ➤ Cal preveure algun mecanisme corrector en l'aplicació del barem quan es tracta d'alumnat de primària que accedeix a un centre de secundària i la seva àrea de proximitat no coincideix amb la dels IES adscrits al seu centre de procedència. *(Els IES continuen tenint el Districte com a àrea de proximitat.)*
- (10) ➤ Proposem avançar en l'equiparació dels sectors. Es tracta d'aplicar en el barem per a la preinscripció, la puntuació de germans, quan un alumne es matricula a un centre d'educació infantil i primària i té un germà a un centre de secundària adscrit. Amb l'aplicació d'aquest criteri s'avança en l'equiparació entre els sectors, atès que s'actua igual que en els centres concertats amb el pas entre els diferents nivells (primària i ESO).
- (11) ➤ Es proposa, com a criteri de futur, sempre que sigui possible, que quan es planifiquin algunes remodelacions o reordenacions de centres, es posi l'accent en millorar l'oferta del territori, corregint l'oferta dels centres de les zones on hi ha excessiva concentració o dèficit.
- (11) ➤ Un altre criteri de prioritat per adscriure els centres per sobre d'altres criteris possibles, ha de fer referència a la **proximitat entre centres** de primària i de secundària. En cas contrari, el nou Mapa Escolar pot consolidar o provocar en alguns casos la fugida de la zona d'alguns/es alumnes i afavorir la tendència cap al "ghetto" que provoca l'alt percentatge de matrícula viva d'alguns IES.

III. Sobre el conjunt de la proposta

Consideracions:

Tot i que s'ha acomplert la recomanació que feia el CEMB de presentar la proposta d'adscripció de centres i d'àrees d'influència per ser implementats en el període de preinscripció per al curs 2007-2008, es vol fer constar:

- El poc temps de què s'ha disposat per analitzar la proposta, i poder fer un retorn més participatiu, amb aportacions del territori i dels centres.
- Es considera que la concreció i desplegament de les propostes s'ha presentat massa tard i molt proper al període de preinscripció de tal manera que els canvis d'adscripcions entre centres no s'han pogut treballar suficientment donant orientació i informació adequades als alumnes i a les seves famílies.
- El retard en posar en marxa l'aplicació que permet consultar les escoles de proximitat via on-line, no ha ajudat a orientar suficientment a les famílies que estan molt desorientades i fan una alta demanda de consultes als centres i altres organismes
- Es vol deixar constància que l'aspecte positiu que en molta freqüència pot comportar el canvi que conté la proposta, queda minimitzat, de moment, per l'efecte molt més lent que comporta assimilar-lo o el desconcert i inseguretat davant del canvi.

Recomanacions

El Consell Escolar Municipal de Barcelona considera que després d'un primer any d'aplicació, tant de les àrees territorials de proximitat com de les adscripcions entre centres, caldrà fer un seguiment i valoració molt acurat a fi de poder fer els ajustos que calguin.

Cal però evitar la sensació de precarietat i de constants canvis, per la qual cosa es demana que després d'una primera revisió i ajustos, en els anys successius es mantingui la proposta a fi de donar la màxima estabilitat al sistema i que es fixi un termini per les modificacions que es puguin detectar en aquest període.

Es proposa que després del primer any, el Consorci presenti al CEMB un informe valoratiu en el que es pugui també incorporar la visió de la comunitat educativa de Barcelona.

Notes:

- (1) Gràcia –Eixample: CEIP Fructuós Gelabert
- (2) Sants- Montjuïc
CEIPM Bàrkeno
CEIPM Tres Pins
CEIPM Bosc de Montjuïc
Les Corts: CEIP Pau Romeva
Gràcia: CEIP Montseny
CEIP Baldiri Reixac
Horta- Guinardó: CEIPM Parc del Guinardó
CEIP Torrent de can Carabassa (antic Miquel Batllori)
- (3) Gràcia: Escola Vedruna- Gràcia
- (4) Ciutat Vella: CEIP Cervantes
CEIP Drassanes
Sants-Montjuïc: CEIP Carles I
CEIPM Tres Pins
Les Corts: CEIP Ausiàs March
CEIP Lavínia
Gràcia : CEIPM Reina Violant
CEIP Rius i Taulet
Horta-Guinardó: CEIP Estel-Guinardó
Sant Andreu: CEIP Emili Juncadella
- (5) Horta-Guinardó: IES Carrasco i Formiguera
IES Goya
- (6) Sants- Montjuïc: IES Emperador Carles 10 centres adscrits
IES Joan Coromines 9 “
IES XXV Olimpíada 9 “
Les Corts: IES Joan Boscà 9 “
Sarrià-Sant Gervasi: IES Montserrat 10 “
- (7) Ciutat Vella: l'adscripció dels CEIP Cervantes i Pere Vila a l'IES Fort Pius, no respon en els últims 2 anys a cap itinerari pedagògic.
- (8) Ciutat Vella: CEIP Pere Vila-IES Pau Claris
CEIP Milà i Fontanals - IES Miquel Tarradell
Eixample: CEIP Joan Miró – IES Ernest Lluch
Sants-Montjuïc: CEIP Lluís Vives – IES Lluís Vives
CEIPM Escola del Bosc de Montjuïc-SESM Bosc de Montjuïc
CEIP Pràctiques I i Pràctiques II - IES Emperador Carles
Gràcia: CEIP Montseny - IES Pere Bosch i Gimpera
CEIP La Sedeta - IES La Sedeta
Horta Guinardó: CEIP Jovellanos - IES Príncep de Girona
CEIPM Els Pins - IES Anna Gironella de Mundet
Nou Barris CEIP Prosperitat- IES Galileo Galilei
Sant Andreu: CEIP Pegaso - IES Príncep de Viana

- (9) Sants- Montjuïc: IES Consell de Cent - CEIP Collasso i Gil (I)
CEIP Drassanes (I)
Gràcia: IES Emperador Carles - CEIP Mallorca (II)
CEIP Montseny - IES Montserrat (V)
CEIP Farigola
- (10) Les Corts i Sarrià Noves adscripcions dels CEIP del nucli de Sarrià (Orlandai, Taber i Dolors Montserdà) als IES de la carretera d'Esplugues: Joan Boscà i Ausiàs March
- (11) Ciutat Vella CEIP Brusi molt proper a Ciutat Vella no adscrit als IES
Sant Martí: d'aquest Districte.
Les Corts i Sarrià: Idem anterior punt 9